

ГНУЧКІ ПРОСТОРОВІ РІШЕННЯ В ПРОЄКТУВАННІ ДИТЯЧИХ САДКІВ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглядаються гнучкі просторові рішення у проєктуванні дитячих садків, що сприяють створенню комфортного, безпечного та естетично привабливого середовища для дітей. Аналізується зарубіжний досвід інтеграції природного середовища, використання енергоефективних технологій та адаптивного планування. Представлено концепцію дитячого садка у місті Вінниця, який поєднує музичну тематику та інноваційні архітектурні елементи та екологічно сприятливі рішення.

Ключові слова: дитячий садок, просторові рішення, екологічність, природне освітлення, адаптивне планування.

Abstracts

The article examines flexible spatial solutions in kindergarten design that contribute to creating a comfortable, safe, and aesthetically appealing environment for children. The study analyzes international experience in integrating natural elements, using energy-efficient technologies, and implementing adaptive planning. The concept of a kindergarten in Vinnytsia is presented, combining a musical theme, natural lighting through an atrium, innovative architectural elements, and environmentally friendly solutions.

Key words: kindergarten, spatial solutions, environmental friendliness, natural lighting, adaptive planning.

Вступ

Проєктування дитячих садків – це не просто розробка будівлі для перебування дітей, а створення середовища, яке сприятиме їхньому всебічному розвитку, творчості та комфорту. Сучасні тенденції в архітектурі дитячих закладів освіти спрямовані на максимальне використання природного світла, екологічність, безпеку та багатофункціональність простору. Дитячий садок має не лише відповідати санітарним і будівельним нормам, а й бути місцем, що надихає, стимулює дитячу уяву та дозволяє вільно взаємодіяти з навколишнім середовищем. Саме тому гнучкі просторові рішення є ключовими у формуванні ефективної архітектурної концепції. У різних країнах світу архітектори експериментують із формами, матеріалами та організацією простору, створюючи дитячі садки, що відповідають потребам дітей у грі, навчанні та відпочинку. Використання нестандартних рішень, таких як трансформовані приміщення, природне озеленення всередині будівлі чи інтеграція дитячого садка в міський ландшафт, дозволяє зробити простір динамічним та адаптивним до різних сценаріїв дитячої діяльності.

Результати дослідження

В Україні будівництво дитячих садків активно розвивається, і дедалі більше проєктів орієнтуються на сучасні підходи: інтеграцію будівель у природне середовище, використання енергоефективних технологій та створення інклюзивного простору. Важливим аспектом є переймання передового світового досвіду, де архітектори використовують адаптивні рішення, що дозволяють створювати комфортні, безпечні та стимулюючі простори для дітей. У світовій практиці дитячі садки розглядаються не лише як освітні установи, а й як частина соціальної інфраструктури, що має гармонійно взаємодіяти з довкіллям. Одним із найяскравіших прикладів сучасного підходу до проєктування є Fuji Kindergarten в Японії, створений Tezuka Architects (рис.1) [1]. Будівля має круглу форму, а її дах слугує відкритим ігровим майданчиком, що дозволяє дітям вільно пересуватися по колу. Відсутність жорстких меж між внутрішнім і зовнішнім простором сприяє природному розвитку дітей, а велика кількість світла та свіжого повітря робить приміщення максимально комфортними. Ще один вдалий приклад – Kindergarten Wolfartsweier у Німеччині. Будівля має плавні, органічні

форми, що створюють враження «будиночка у лісі». Велика кількість панорамних вікон дозволяє інтегрувати внутрішній простір із природою, а використання натуральних матеріалів, таких як дерево, робить будівлю екологічно безпечною для дітей. Просторове рішення передбачає відкриті зони для гри та навчання, що можуть змінювати свою функціональність упродовж дня. Схожий підхід спостерігається і в деяких дитячих садках Скандинавії, де будівлі поєднують у собі яскраві акценти, безпечні зони активності та природні матеріали. Наприклад, у Данії дитячі садки часто будують за принципом «вільного простору», де відсутні чітко закриті класи, а діти можуть самостійно обирати, де і як проводити свій час [2].

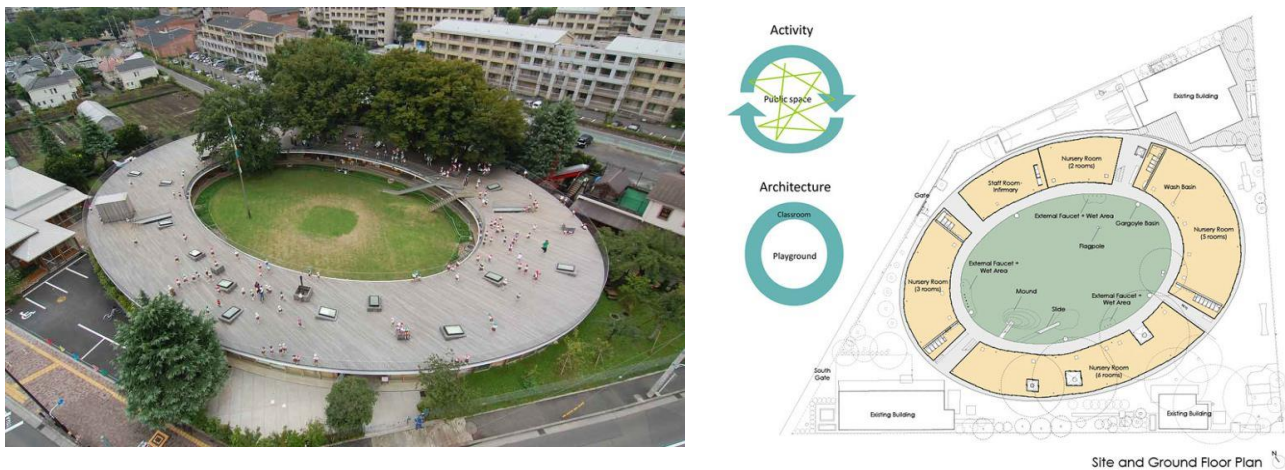

Рис.1 План та вид згори дитячого садочку Fuji Kindergarten в Японії

Проекти дитячих садків нового покоління орієнтуються на створення безпечного, комфортного та екологічного середовища, що сприяє всебічному розвитку дітей. Сучасні підходи до проектування враховують вимоги енергоефективності, адаптивності простору та інтеграції природних елементів у внутрішнє й зовнішнє середовище [3]. Використання різноманітних фасадних і конструктивних рішень дозволяє створювати як яскраві образні будівлі, так і більш стримані, але функціональні простори, що гармонійно вписуються в міське середовище. Прикладом є проєкт дитячого садка у Вінниці, що поєднує інноваційний підхід до планування, символіку музичної тематики та еко-технології (рис.2).

Рис. 2 План 1-го поверху та візуалізація проєкту дитячого садка в м. Вінниця

Проектом передбачається розташування дитячого садочка у місті Вінниці на вулиці Сергія Зулінського, що є сучасним освітнім закладом із музичним ухилом, розрахованим на 80 дітей. Концепція проєкту базується на трьох основних принципах: інтеграція природного світла, тематична символіка та екологічність. Центральним елементом будівлі є атриум, який виконує не лише естетичну, а й функціональну роль. Завдяки прозорому куполу до приміщення проникає велика

кількість денного світла, що зменшує потребу в штучному освітленні та створює психологічно комфортні умови для дітей.

Приміщення для груп розташовані у напівкруглому блоці, що має плавні, м'які форми, які створюють у дітей відчуття безпеки та затишку [4]. Особливістю архітектурного рішення є овальні, витягнуті вікна, що нагадують головки музичних нот. Ефект підсилюється металевими конструкціями ззовні, які формують своєрідний нотний ряд на фасаді будівлі, підкреслюючи музичну концепцію дошкільного закладу.

На другому поверсі розміщено терасу, що виконує функцію відкритого простору для занять на свіжому повітрі. Важливим елементом є дахова сонячна батарея, яка не лише забезпечує енергоефективність будівлі, а й у поєднанні з терасою створює візуальний образ рояля. Зовнішній простір також продуманий із урахуванням потреб дітей різного віку. Передбачено чотири окремі дитячі майданчики для кожної групи, що створює комфортне середовище для ігор.

Окрім цього, на території садка розміщені зона вивчення правил дорожнього руху, спортивний майданчик, простір для юних натуралістів, зона відпочинку з фонтаном та лавами. Значна частина території відведена під озеленення. Висаджені дерева по периметру ділянки не лише створюють естетичний ефект, а й слугують природним бар'єром для захисту від шуму та пилу.

Висновки

Встановлено, що гнучкість просторових рішень є ключовою у створенні комфортного, безпечного та функціонального середовища для дітей. Використання природного освітлення, зонування простору та екологічних матеріалів дозволяє сформувати гармонійний дитячий садок, що відповідає сучасним вимогам. Досвід зарубіжних країн демонструє важливість інтеграції будівлі з навколишнім середовищем, використання адаптивних просторових рішень та екологічних технологій. Запропонований проєкт дитячого садка у Вінниці є вдалим поєднанням естетики, функціональності та інновацій, що сприяють комфортному розвитку дітей.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. 3. Fujian Kindergarten Project. URL: <https://www.archdaily.com/fujian-kindergarten> (дата звернення: 16.03.2025).
2. Зарубіжний досвід проектування дитячих дошкільних установ, Архитектон звітки вузів. URL: <https://yak.koshachek.com/articles/zarubizhnij-dosvid-proektuvannja-ditjachih.html> (дата звернення: 15.11.2024).
3. Бабушкін, О. І., Чижевський, В. Г. Архітектура громадських будівель і споруд. — Київ: КНУБА, 2012. — 384 с.
4. Швидка, Н. В., Коваленко, П. М. Архітектурне проектування дитячих освітніх установ. — Харків: Харківський національний університет будівництва та архітектури, 2017. — 250 с.

Яворська Тетяна Сергіївна – студентка групи БМ-22мс, Факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: moralinsanityy@icloud.com

Науковий керівник: **Субін-Кожевнікова Альона Сергіївна** – к. архітектури, доцент кафедри будівництва, міського господарства та архітектури, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua.

Yavorska Tetiana – Faculty of Civil Engineering, Civil and Environmental Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, email: moralinsanityy@icloud.com

Supervisor: **Subin-Kozhevnikova Alona** – Ph.D. (Candidate of Architecture), Associate Professor at the Department of Construction, Municipal Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: subinkozhevnikova@vntu.edu.ua